

Nr 162

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts skrivelse med överlämnande av redogörelse från Nordiska rådets svenska delegation, i vad skrivelsen hänvisats till statsutskottet, jämte motioner.

(1:a—5:e avd.)

I skrivelse den 28 mars 1969, nr 71, har Kungl. Maj:t under återopande av utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för samma dag lämnat riksdagen redogörelse för Nordiska rådets sjuttonde session i Stockholm den 1—6 mars 1969.

Skrivelsen har vad gäller frågorna under II i en av Nordiska rådets svenska delegation utarbetad redogörelse för nämnda session hänvisats till statsutskottet beträffande samtliga punkter under B, punkterna C 1 såvitt gäller zigenarnas förhållanden i Finland och Sverige samt berättelsen från Nordiska arbetsmarknadsutskottet, C 3 utom i vad avser likartad lagstiftning om transplantation och nordiskt läkemedelssamarbete, C 5, C 6 såvitt rör samarbete på näringsforskningens område, C 7, D 1, D 2, D 5, D 7, E 2, E 4 och E 6.

Till statsutskottet har även hänvisats i det följande redovisade motioner.

1. **Samarbete beträffande högre utbildning och forskning.** Under B 1 behandlas vissa frågor om samarbete beträffande högre utbildning och forskning. Därvid redovisas bl. a. ett medlemsförslag om tillgången till källmaterial för samtidshistorisk forskning, vilket förslag föranlett en rekommendation av rådet till regeringarna 1. att gemensamt utreda förutsättningarna för att bereda nordiska forskare ökad tillgång till källmaterial för samtidshistorisk forskning och för att få till stånd en internordisk praxis rörande utlämnandet av sådant material som finns hos myndighet samt 2. att vidtaga åtgärder för att i varje enskilt land likställa forskare från ett annat nordiskt land med inhemska forskare vad gäller tillgången till offentliga myndigheters arkiv.

Utskottet hänvisar i övrigt till Nordiska rådets redogörelse, s. 13—16.

I motionen I: 1048 av fru Segerstedt Wiberg har hemställts att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts skrivelse nr 71 i skrivelse till Kungl. Maj:t understryker vikten av att enighet uppnås de nordiska länderna emell-
Bihang till riksdagens protokoll 1969. 6 saml. Nr 162

lan om att antaga liberala och om möjligt likformiga regler om tillhandahållande för forskare av nu hemliga handlingar berörande i synnerhet nordiskt samarbete.

Utskottet har full förståelse för värdet av enhetliga och liberala regler på ifrågavarande område och anser det därför önskvärt att den i Nordiska rådets nu ifrågavarande rekommendation angivna utredningen snarast kommer till stånd. Det synes emellertid inte erforderligt att riksdagen i denna fråga gör någon hänvändelse till Kungl. Maj:t och utskottet avstyrker därför motionen I: 1048.

Utskottet som finner redogörelsen i övrigt under förevarande punkt inte föranleda något uttalande av utskottet hemställer

att riksdagen med avslag å motionen I: 1048 lägger Kungl. Maj:ts skrivelse i förevarande del till handlingarna.

2. Skol- och undervisningsfrågor. Under B 2 behandlas vissa skol- och undervisningsfrågor. Därvid redovisas bl. a. att rådet antagit en rekommendation till regeringarna att skyndsamt utarbeta automatiskt tillämpbara evalveringsnormer för nordiska skol- och studentbetyg.

Utskottet hänvisar i övrigt till Nordiska rådets redogörelse, s. 16—20.

I motionen II: 1205 av herrar Mundebo och Strömberg har hemställts att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts skrivelse nr 71 i skrivelse till Kungl. Maj:t uttalar sig för att automatiskt tillämpbara evalveringsnormer för nordiska skol- och studentbetyg snarast kommer till stånd.

Utskottet. Behovet av normer för hur betyg från de olika nordiska länderna inbördes skall värderas — evalveringsnormer — är påtagligt och kan väntas växa snabbt. Med hänsyn till den rekommendation i frågan som Nordiska rådet riktat till regeringarna synes det inte erforderligt att riksdagen gör den i motionen II: 1205 föreslagna hänvändelsen till Kungl. Maj:t. Utskottet avstyrker därför motionen.

Utskottet som finner redogörelsen i övrigt under förevarande punkt inte föranleda något uttalande av utskottet hemställer

att riksdagen med avslag å motionen II: 1205 lägger Kungl. Maj:ts skrivelse i förevarande del till handlingarna.

3. Radio-, televisions- och filmfrågor. Under B 3 behandlas vissa radio-, televisions- och filmfrågor. Utskottet hänvisar till Nordiska rådets redogörelse s. 20—22.

I motionen I: 1047 av fru Segerstedt Wiberg har hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville understryka angelägenheten av att en ut-

redning kommer till stånd rörande möjligheterna att vid sidan av de olika ländernas nationella TV-program anordna ett gemensamt nordiskt TV-program.

Utskottet. Av redogörelsen under förevarande punkt i berättelsen framgår att rådets kulturutskott bl. a. tagit ställning till ett tilläggsförslag av samma innebörd som det i motionen nu framlagda förslaget. Kulturutskottet fann vid sin behandling härav starka skäl tala för att ytterligare avvakta utbyggnaden av TV-verksamheten i de olika nordiska länderna tills bättre förutsättningar föreligger för en allvarlig prövning av frågan om införandet av ett separat nordiskt TV-program. I anslutning härtill underströks att det nordiska TV-samarbetet ytterligare utbyggs under år 1968. Sålunda har ett nordiskt kontaktorgan för radio- och TV-spörsmål tillsatts under våren 1968 med uppgift att behandla samarbetsfrågor, som inte berörs av det nordiska TV-samarbetet i övrigt, samt att ta ställning till internationella spörsmål som aktualiseras av den tekniska utvecklingen. Vidare har kontaktorganet till uppgift att främja strävandena till en ytterligare utbyggnad av radio- och TV-samarbetet och andra frågor, som regeringarna förelägger kontaktorganet eller detta självt finner anledning ta upp till behandling. Slutligen konstaterades att Finland, Norge och Sverige inlett ett TV-samarbete inom Nordkalottområdet.

Statsutskottet erinrade för sin del redan i sitt utlåtande nr 98 vid fjol-årets riksdag om det omfattande samarbete de nordiska radio- och TV-företagen emellan som både på det tekniska området och programmässigt pågår. En ytterligare utveckling härav ansågs vara att förvänta och framstode även enligt utskottets uppfattning såsom önskvärd. Utskottet förutsatte vidare att utvecklingen i fråga om möjligheterna till utbyte mellan de nordiska länderna av radio- och TV-sändningar uppmärksam följts av vederbörande myndigheter och radioföretag samt att de åtgärder som därvid befinns påkallade också vidtages.

Utskottet är alltjämt av samma uppfattning. Några särskilda åtgärder i det av motionären angivna syftet synes med beaktande av det anförda inte påkallade, varför motionen avstyrks.

Vad i rådets redogörelse under förevarande punkt i övrigt anförts har inte givit utskottet anledning till särskilt uttalande.

Utskottet hemställer

att riksdagen med avslag å motionen I: 1047 lägger Kungl. Maj:ts skrivelse i förevarande del till handlingarna.

4. Biståndet till utvecklingsländerna m. m. Under E 4 behandlas vissa frågor om biståndet till utvecklingsländerna m. m. Därvid redovisas bl. a. att till ekonomiska utskottet överlämnats en berättelse från Nordiska ministerkommittén för administrationen av gemensamma biståndsprojekt i ut-

vecklingsländerna, i anledning varav herr Holmberg ställt en fråga till regeringarna om på vad sätt dessa avser att vidare bygga ut sitt inbördes samarbete vad beträffar biståndet till utvecklingsländerna. Av svaret framgick bl. a., att regeringarna ansåg att en vidare institutionalisering av det nordiska samarbetet på utvecklingsbiståndets område bör kunna inlemmas i organisationen för ett utvidgat nordiskt ekonomiskt samarbete (NORDEK).

Utskottet hänvisar i övrigt till Nordiska rådets redogörelse, s. 50—51.

I motionerna I: 1049 av herr Åkerlund och II: 1207 av fru Sundberg och herr Lothigius har hemställts att riksdagen i samband med behandlingen av Kungl. Maj:ts skrivelse nr 71 i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att Nordiska ministerkommittén för samordning av hjälpen till utvecklingsländerna får i uppdrag att göra en inventering av sådana biståndsprojekt, som kan omvandlas till eller förverkligas som nordiska projekt.

Utskottet. Den nordiska ämbetsmannakommitténs rapport om utvidgat nordiskt ekonomiskt samarbete har numera avgivits. Enligt rapporten har de nordiska länderna ett väl utvecklat samarbete på biståndsområdet. Detta gäller särskilt insatserna i de internationella organisationernas biståndsprogram. Medlemsstaterna bör fortsätta att bygga ut samarbetet på de tekniska, finansiella, kommersiella och handelspolitiska områdena såväl genom de internationella organisationerna som bilateralt.

Det föreslås i rapporten att ministerrådet låter utföra en undersökning av möjligheterna för ett närmare samarbete om de nordiska ländernas finansiella bistånd.

Överläggningarna om ett utvidgat ekonomiskt samarbete enligt rapportens förslag har numera inletts. I samband härmed kommer enligt vad utskottet erfarit även frågan om en fortsatt utbyggnad av samarbetet inom biståndsområdet och formerna härför att behandlas.

Utskottet delar de i rapporten framförda synpunkterna på det nordiska samarbetet inom biståndsområdet. Då frågan om fortsatt utbyggnad av biståndssamarbetet och formerna härför kommer att bli föremål för överläggning är utskottet inte berett att tillstyrka yrkandet i motionerna I: 1049 och II: 1207.

Vad i rådets redogörelse under förevarande punkt i övrigt anförts har inte givit utskottet anledning till särskilt uttalande.

Utskottet hemställer

att riksdagen med avslag å motionerna I: 1049 och II: 1207 lägger Kungl. Maj:ts skrivelse i förevarande del till handlingarna.

5. Övriga av statsutskottet behandlade frågor. Beträffande följande frågor i redogörelsen för Nordiska rådets sjuttonde session, nämligen

- B 4 Nordiska kulturfonden, s. 22,
 B 5 Nordiskt musiksamarbete, s. 22—23,
 B 6 Övriga av kulturutskottet förberedda saker, s. 23,
 C 1 Arbetsmarknadsfrågor i vad avser zigenarnas förhållanden i Finland och Sverige, s. 25, samt berättelsen från Nordiska arbetsmarknadsutskottet, s. 25—26,
 C 3 Hälso- och sjukvårdsfrågor utom i vad avser likartad lagstiftning om transplantation och nordiskt läkemedelssamarbete, s. 28—30,
 C 5 Arbetarskyddsfrågor, s. 32—33,
 C 6 Livsmedelslagstiftning m. m. i vad avser samarbete på näringsforskningens område, s. 33,
 C 7 Övriga av socialpolitiska utskottet förberedda saker, s. 33—34,
 D 1 Nordisk transportpolitik och vidgat ekonomiskt samarbete, s. 34—35,
 D 2 Öresundsfrågor, s. 35—39,
 D 5 Vägfrågor, s. 42—43,
 D 7 Övriga av trafikutskottet förberedda saker, s. 44—45,
 E 2 Atomenergisamarbete, s. 48,
 E 6 Statistiskt samarbete, s. 52,
 har utskottet funnit vad redogörelsen innehåller inte föranleda något uttalande av utskottet.

Utskottet hemställer

att riksdagen lägger Kungl. Maj:ts skrivelse i förevarande delar till handlingarna.

Stockholm den 25 november 1969

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från f ö r s t a kammaren: herrar Birger Andersson (s), Fritz Persson (s), Rikard Svensson (s), Axel Andersson (fp), Virgin (m), Ivar Johansson (cp), fru Wallentheim (s), herrar Mårtensson (s), Bertil Petersson (s), Per Jacobsson (fp), Ottosson (m), Herbert Larsson (s), Nyman (fp), Björk (s) och Johan Olsson (cp) samt

från a n d r a kammaren: herrar Bohman (m), Almgren (s), fru Lewén-Eliasson (s), herrar Bergman (s), Lindholm (s), Mattsson (cp), Johansson i Norrköping (s), Enskog (fp), Alemyr (s), Tobé (fp), Dahlgren (cp), Sjönell (cp), Zachrisson (s), Lindberg (s) och Lothigius (m).